

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-harabos peút sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Szerda, május 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Harc a falak körül.

A főrendiház ülése.

A képviselőház ülése.

A búr háború angol szemmel.

Steiger Gyula meghalt.

A radnai katasztrófa.

Az összeférhetlenség revíziója.

A Polgári Takarékpénztár ügye.

Barth Lajost elítélték.

A gavallér tragédiája.

Szédelgés lapvállalatokkal.

Tárca: Tizezer franc jutalom. Irta: Aurelien Scholl.

Regény-Csarnok: Dawson bankja. Irta: Trewmann József. Fordította: Hevessl Jenő.

Harc a falak körül.

Arad, május 14.

Az achivok és dardánok egy tömegbe keveredve harcolnak, ember-ember ellen llión, azaz hogy a magyar képviselőház falai körül avégből, hogy kinek legyen oda bejutása vagy pediglen onnan való kizáratása; és folyik a harc jobb ügy, nemesebb célra érdemes hév- és elszánt-sággal. Pedig az egész immár csak kárba veszett dolog, mert a *fa-ló* a bele rejtett fekete lábu görögök-, az-az, hogy *rómaiak-kal* már a falak közt van.

A képviselőház mai ülésén lefolyt vita, mint az előttünk fekvő sürgönyökből látjuk, csakugyan a képtelenség határáig vitte az összeférhetenségi javaslat rendelkezéseit, ami nem is lehet másként, mert hisz a logika törvényei tudvalevőleg általános érvényűek, és érvényesek ennél a

furcsa esetenél is. Azt kellene ugyanis megállapítani, hol végződik az államhatolomtól függő, s hol kezdődik az attól független ember, akár csak ha azt akarná dekretálni valaki, hogy hány fa kell hozzá, hogy a pagonyból erdő legyen.

Az összeférhetlenségi javaslat által megoldásul kitűzött cél ép oly kevésbé érhető el, mint általában annak a meghatározása, hogy hol végződik a függő és hol kezdődik a független ember. Az utóbbi fajta ugyanis a földtekéről már kiveszett, vagy sohasem élt rajta, de az *összeférhető* függő embereknek igen nagy része épen olyan emberektől függ, kik *állami függőségük*nél fogva *összeférhetlenek*.

Az ellenzék felismerte a kínálkozó előnyös helyzetet és tőle telhetőleg élt az alkalommal, hogy az összeférhetlenség alapjául vetett elvek kender-kócát a logika rokkáján tovább sodorítsa és egy komolyan indított, végzetes jelentőségű akciót az örök istenek kiolthatatlan nevetésének tárgyává tegyen.

Pedig ma még csak a négy első paragrafust tárgyalták le. Indítvány tétel, hogy miniszterek- és államtitkárokon kívül más ne lehessen képviselő, hogy ne lehessenek ilyenek a pénzügyek s bankok vezetői és alkalmazottai; sőt indítványt tett *Barabás Béla* is arra nézve, hogy *valóságos belső titkos tanácsosok* és *királyi kamarások* se lehessenek képviselők. Indítványának ez utóbbi bővületével obstrukciós bajtársának, *Rakovszky István* néppárti és demokrata királyi kamarás-

nak tyukszemére hágott, ki ügyes vivó létere azzal parirozta a váratlan támadást, hogy indítványozta, miszerint a képviselők rendjeleket és kitüntetések el ne fogadhasanak. Még tóditotta ezt *Holló Lajos* azzal az indítvánnyal, hogy képviselőt ne lehessen se kinevezni, se előléptetni, se rendjellel felruházni. Ezt az indítványt meg *Hock* azzal kerekítette ki, hogy *pap* képviselőt ne lehessen előléptetni.

Hát ennek a *heccnek* lett volna némi értelme azok számára, kik a *tiszta demokracia* elvei iránt érzékkel birnak; mivel azonban ilyenek — tudunkkal — a magyar képviselőházban nincsenek, hát az indítványozók egész erőlködése inkább kötődés számba ment. Meg kell itt jegyeznünk, hogy a *Holló* indítványára mondott megjegyzéssel nem értünk egészen egyet. A miniszterelnök ugyanis azt állította, hogy nagyobb függésben van az a képviselő, a *ki már kapott*, mint a *ki még vár*. Ezt azért nem lehet aláírni, mert tudvalevőleg nemcsak a közönséges ember kabátjának, hanem a képviselőének is, kivált az olyan képviselő kabátjának, a ki valamit várt és valamit már kapott — több zsebe van.

Mindennél komolyabb jelentőségű lesz a szabadelvűpártnak ma esti értekezlete, melyben a javaslat 5-ik §-át fogják előzetesen tárgyalni. Ez a paragrafus az 1876. XXXVI-ik, továbbá az 1889. XXX-ik és végül az 1896-ik évi V. t.-cikkkel van összefüggésben. Ha a javaslat 5. §-ának

TÁRCA.

Tizezer franc jutalom.

Irta: Aurelien Scholl.
(Franciából.)

Cliquet Alfréd több esztendőn át szolgálta urát, Gerofosse grótot. Unnepnep lévén, el akart látogatni egyik jóbarátjához és ezért bérkocsit rendelt magának. Alig szállt föl a kocsira, az ülés sarkában egy gondosan átkötött és lepecsételt kis csomagot vett észre. Felbon-totta, és a mint meglátta a benne levő ropogós bankókat, szívében szuro nyilalást érzett és halántékánál úgy lüktetett a vére, mintha keresztül akarta volna törni a homlokát. Alfréd óvatosan nézett szét maga körül és a talált pénzt izgatottan a mellénye és az inge közé rejtette.

Begombolta a kabátját és intett a kocsisnak, hogy hajtson vissza. Otthon aztán neki-feküdt a bankjegyeknek és megszámlálta őket. Százötvenezer frank volt előtte egy csomóban! Semmi okmány vagy valami irás, a melyből megtudhatta volna, hogy ki vesztette el a pénzt.

— Amit talál az ember, az nem lopott jószág, — mondogatta magában a komornyik — éppen annyi jogom van a talált pénzhez, mint annak, aki azt a kocsiban felejtette.

Alfréd ezután nemsokára otthagyta urát és a város előkelő negyedében, egy szép fekvésű házban, kényelmes lakást bérelt ki magának, amelyet előkelő eleganciával rendezett be. Azután elment az egyik bankházba, ahol ötvenezer frank értékű blagfonteini aranybánya-részvényt vásárolt.

Hazatértében az egyik utcasarkon nagy fekete betűvel szemébe ötlött egy plakát, amelynek olvasásánál elsápadt az arca.

„Tizezer frank jutalom!

A nagy boulevardon az egyik bérkocsiban elveszett egy kis csomag, amelyben . . .

Kétségkívül ez az, amit ő megtalált. Az összeg is ki volt tüntetve.

„ . . . átadandó X. utca, X. szám alatt, ahol a becsületes megtaláló tizezer frank jutalomban részesül.“

— Már késő, — gondolta Cliquet, — de ha a blagfonteini spekulációm beüt, akkor valami kárpótlást nyujtok majd annak a szerencsétlennek . . .

Betért az egyik helyszerző-intézetbe és egy inast fogadott, a ki nemsokára be is mutatkozott nála.

— Szolgált már valahol? — kérdezte Cliquet a fiatal embert.

— Nem, uram, de azért remélem, hogy kötelességeimet kifogástalanul fogom teljesíthetni.

— Hogy hívják?

— Edgar Bossignon.

— Hol volt előbb alkalmazásban?

— Irnok voltam egy ügyvédi irodában, de minthogy közben százötvenezer frank örökséget hagyott rám az egyik nagybátyám, elhagytam régi helyemet. Elmentem a közjegyzőhöz, a hol fölvettem a pénzt s fölszálltam egy bérkocsira, hogy a hitelbankhoz hajtassak. A mint a nagy boulevardra értünk, hirtelen segélykiáltást hallok és láttam, hogy egy gyorsan haladó lövonat nekiment egy bérkocsinak. A lovat elütötte, a kocsit felborult és a benne ülő nő gyermekével együtt a vágányokra esett. Én azonnal kiugrottam a kocsiból és még jókor értem a szerencsétlenekhez, a kiket így a biztos haláltól menttettem meg. De a mint visszafordultam, nem láttam többé a kocsimat és az örökségem eltűnt!

Cliquet arca egészen elhalványodott e beszéd hallatára. Nagy küzdelmébe került, hogy izgatottságát elfojtsa. De nem segíthetett már a dolgon, mert ha bevallja tettét, úgy önönmagát teszi tönkre.

Résztevévőleg fordult a fiatalemberhez:

— Bossignon ur, mondja csak, nincsenek rokonai, hozzátartozói?

— De vannak, uram. — Szegény, özvegy édes anyám tengődik valamiképpen tizenkilenc esztendő Madeleine nővéremmel. Blois mellett, egy kis falucskában laknak és var-

10-ik pontja megfelelőleg nem módosítható, akkor az *Agrár-bank* igazgatói állása nem lesz összeférhető a képviselőséggel, mert az *Agrár-bank* az adott kölcsönök után kötvényeket bocsájtott ki, tehát az állammal szerződés-szerű viszonyba került.

Az összeférhetlenségi elv kiéleítésével tehát immár oda jutottunk, hogy oly érdemes államférfiu is, mint *Arad* képviselője, *Hieronymi Károly*, ki épen szakképzettsége és közgazdasági tevékenysége révén nőtt nagygyá, e minőségében, e szerepkörében visszalépni volna kénytelen a közélet teréről.

No de hiszen még nem vagyunk a dolog végén, sőt még a közepén sem és reméljük, hogy nem fogják a levest azok, a kik főzték, oly forrón fölkanalazni, mint a hogyan föltálaták.

A főrendiház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, május 14.

Alig negyven főrend gyült össze a ma ülésre. Azt lehetett volna hinni, hogy az *Adria*-törvényjavaslatot tíz perc alatt letárgyalják, *Zichy* Nándor gróf azonban vitát provokált.

Csáky Albin gróf nyitotta meg az ülést és elparentálta *Pejacsevich* Sándor grófot.

Ezután a delegáció tagjait választották meg és végül rátértek az *Adria*-szerződés tárgyalására.

Zichy Nándor gróf kijelenti, hogy a szerződés ellen ugyanazok a kifogásai vannak, mint a néppártnak a képviselőházban. Mégis, miután a miniszterelnök módosította a szerződést, azt általánosságban elfogadja, de a részletes tárgyalásnál megteszi észrevételeit.

Hegedüs Sándor miniszter ismétli mindazon érveket, amiket a képviselőházban elmondott és hangsúlyozza, hogy az adómentesség ellenszolgáltatásért jár.

Eszterházy János gróf kifogásolja a szubvenciókat s hangsúlyozza, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Hegedüs Sándor felvilágosítása után a javaslatot minden további vita nélkül elfogadták s ezzel a rövid ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A Kongo-kérdés.

Brüsszel, május 14. Az *Union*-szindikátus ma estére nyilvános gyűlést hívott össze a Kongo-kérdés megvitatására. A gyűlés a képviselőház elé terjesztett kormányjavaslattal szemben olyan határozati javaslatot fogadott el, a melyben a Kongo-állam azonnali annekszióját követeli azáltal a feltétellel, hogy a kormányhatalom a király mint szuverén kezében maradjon.

A kínai hadikárpótlás.

London, május 14. A *Times*-nak jelentik Pekingből, hogy a kínai meghatalmazottak javaslatát mellékelni fogják Kínának a hatalmasságok jegyzékére való válaszához. A válaszban a kínai kormány, a pénzügyi nehézségekre utalva, csodálkozását fogja kifejezni a követelt kártérítési összeg nagysága felől és annak leszállítását, valamint a behozatali és kiviteli vámoknak egy harmadrésszel való emeléséhez a hatalmasságok beleegyezését fogja kérni.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, május 14.

Olyan a Ház, mint egy méhkas. Folyton beki-rajzanak a képviselők. A tárgyalás mégis a legnagyobb érdeklődés mellett, de szakadatlanul élénk mozgás között folyik.

A miniszterelnök minden egyes felszólásra azonnal válaszol, bár erősen rekedt. Csak a járkálás ellen van kifogása. Minden módosítást ugyanis az elnökhöz kell vinnie. Végre megunja és odaszól a terembiztosnak.

— Hát még járkálnom is kell mindig!

Nagy feltűnést és meglepetést keltett a *Barabás* Béla módosítása a valóságos belső titkos tanácsosok és cs. és kir. kamarások ellen.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Széchenyi Gyula gróf, Darányi Ignác, Wlassics Gyula, Plósz Sándor miniszterek.

Szorb György előadó betérjeszti a népfelkelés felszereléséről szóló törvényjavaslatot.

Az összeférhetlenségi törvény.

Az első §-nál, a mely a miniszterek államtitkárok stb képviselőségéről szól:

Végh Arthur módosítást nyújt be, hogy a képviselőséggel összeférhetőeknek mondassanak ki a képzőművészeti tanács, a m. nemzeti múzeum tanácsának, a muzeumi és könyvtári igazgatóság, országos vizügyi tanács, és orsz. állategészségügyi tanács tagjai is. (Helyeslés.)

Csávolszky Lajos kijelenti, hogy ő viszont megszorítani akarja e szakaszt, mert a minisztereken és államtitkárokon kívül más kinevezett egyének nem akarja megengedni az összeférhetőséget. Így összeférhetlennek kimondatni kéri a közmunkatanács elnökét, alelnökét és tagjait, valamint az egyetemi tanárokat is. Az eddigi uzust helytelennek és igazságtalannak tartja, mert így sok a kormányhoz függő viszonyban levő képviselő kerülhet be a Házba, holott még a gyanúját is el kell kerülni annak, hogy egy képviselő a kormánytól függ. (Helyeslés a szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Ha *Csávolszky* módosítását elfogadná, az felforgatná az egész javaslatot. Az első pontban olyan állások vannak felsorolva, a melyeket egyénileg független és kiváló férfiak töltenek be; azok nincsenek függésben a kormányhoz. Aztán tulajdonképpen eljárni nem lehet, mert a közmondás is azt tartja, hogy a tulságos éleítés megcsorbítja az élt is. A mi *Végh* módosítását illeti, azt elfogadja, mert ama tanácsosok tagjai nobile officiumot teljesítenek s valósággal veszteség volna a képviselőházra, ha e férfiakat innen kizárnák. Sőt azt szeretné, hogy minél több szakember kerüljön e házba.

Polónyi Géza elfogadja *Csávolszky* indítványát. Kijelenti, hogy az anyagi rész mellékes, sőt a jelen javaslat anyagi részét rosszabbnak tartja az 1875-iki törvényénél. A fő a végrehajtás, már pedig az eljárási rész e javaslatban az ellenzékét kiszolgáltatja a kormánypártnak és a törvényt ezuttal sem fogják szigorúan végrehajtani.

A kolozsvári egyetem tanári karát azonban nem szabad kizárni a képviselőségből, ha már a budapestieknek megengedjük azt. Ha pedig *Csávolszky* módosítását nem fogadná el a ház, úgy legalább a közmunkatanács kinevezett tagjait kéri összeférhetleneknek kimondani.

Széll miniszterelnök: Lehetetlen, hogy a kolozsvári egyetem tanárai képviselők legyenek, mert akkor nem teljesíthetik tanári kötelességeiket, míg a budapesti tanárok e mellett funkcióikat is végezhetik. Az ellen, hogy a közmunkatanács kinevezett tagjai összeférhetleneknek mondassanak ki, elvi kifogásai nincsenek.

Holló Lajos: Sokan vannak, akik a képviselői állást csak közvetítő térnek tartják magasabb állások, hivatalok, kiüntetések, rendjelek-elérésére. Így történik, hogy még ellenzéki képviselők is elhagyják elveiket, hogy állaso-

rással, kézimunkával keresik meg napi kenyerüket.

— Edgar — szolt hozzá *Cliquet* gyöngéden — én önt föl fogadom szolgálatomba.

— Igen, uram.

— Havonkint kap tőlem hatvan frankot és teljes ellátást . . .

Csöngetés hallatszott.

— Ah, igen, — a reggelimet hozzák — mondta *Cliquet*. — Terítse csak mindjárt meg az asztalt. Az asztal kendők ott benn vannak a kis asztal fiókjában; a tányérok és az evőeszközök pedig megtalálhatja a konyhaszekrényben.

Kinyitotta az ajtót. A szomszédos vendéglő egyik pincére lépett be rajta, akitől *Cliquet* átvette az ételekkel terhelt, leborított tányérok.

Azzal beljebb tért.

— Kedves barátom, nem így kell ám teríteni! Nézze csak, hogy máskor aztán maga is tudja.

Elővett egy kis abroszt, beterítette vele az asztalt, a melyre két tányért helyezett el, mellette pedig mustárt, sőt, poharat tett és bizalmasan fordult *Edgar*hoz:

— Üljön le kedves barátom és lássunk hozzá, nehogy elhűljön az étel.

— Mit uram? Hát ön, ön? . . .

— Gondolom, leülhetek egy ügyvéd irókáival egy asztalhoz, — szolt *Cliquet* kedélyesen.

Megreggeliztek. A fekete kávé után a házigazda kiadta a további parancsokat:

— Most pedig ki kell porolni a ruháimat.

Az előszobában van a fogas. Nyissa ki az ablakot, hogy a por ne huzódjék be a szobába. Egyébként majd megmutatom önnek, hogy hogyan csinálja.

Azzal hozzáfogott a munkához és szolgálójának a ruháját is kikéfélté.

— Holnap majd — magyarázgatta tovább — én készítem el a reggelit.

— Az igazat megvallva — szolt *Edgar* mentegetőzve — én nem garantálhatok azért, hogy hibátlanul főzném meg az ételt.

— Nem tesz semmit. Figyelni fog reám és nemsokára rábízhatom majd az egész hávezetést.

Nap-nap után mind bizalmasabbá vált kettőjük között a viszony. — *Edgar* még gyermekkorában jó nevelésben részesült, — a minnek viszont *Cliquet* érezte nagyban a hiányát.

Csakhogy szorosan véve a dolgot, — ő volt a házigazda és a szolga egy személyben. Ő készítette el rendszeren a reggelit, — az ebédet is ő főzte meg. Sőt a cipőtisztítás és a lakás tisztántartása is az ő feladata volt.

— Ha *Edgar* egykori kollegáival találkozott, — szeretetteljes őszinteséggel mondotta nekik:

— Jó, nagyon jó-lelkű gazdára akadtam.

Cliquet bármilyen áldozatot is hozott, hogy lelkiismeretét megnyugtassa, bármilyen előzékeny és odaadó is volt *Edgar* irányában, — mégis valami bántó lelki mardosást érzett, a mely kizozta, sanyargatta. Ha színházba ment *Bossignonnal*, vagy ha egy üveg bor mellett ült vele az asztalnál és *Edgar* hálásan köszönte meg a jószívűségét, úgy mindenkor valami settenkedő ármánynak feddő szavait vélte hallani:

— Hisz nem a te érdemed, hogy jó lehetsz iránta . . . Ő, ő az, a ki téged jószívűvé tett és neked kéne hálásnak lenni irányában! Igen, neked kellene . . .

Egy szép, verőfényes reggelen, miután újból nyugtalanító lelkifurdalások mardosták, azt az ajánlatot tette *Edgar*nak, hogy menjenek el egy-két napra *Bloisba* *Bossignonnékhöz*. *Bossignon* végtelenül megörült ura ajánlatának és vig dalolás között gyorsan összecsomagolta az utazásra való holmikat.

Végre elértek a *Blois* melletti kis faluba és bekopogtattak *Bossignonnékhöz*. Egy szerény külsejű öregasszony jött eléjük és meglátva fiát, sirva borult *Edgar* nyakába. *Madeleine* forró csókot nyomott fivére arcára, amit ez igaz, őszinte szeretettel viszonzott.

— Ime, bemutatom neked — szolt a fiu édes anyjához — *Cliquet* *Alfréd* urat, főnökömet.

Ebédhez ültek. A *bloisi* füzes bor felvilla

kat kaphassanak. Némelyeknek csak ez a céljuk.

Zmeskál Zoltán: Jó lesz a kormánypárti papokat is kizárni, Hockot is, mert csak magasabb állásra aspirálnak.

Hock: En éppen indítványt nyújtok be, hogy papképviselőket előléptetni ne lehessen! (Helyeslés.)

Holló azt az indítványt nyújtja be, hogy képviselőt, még a lemondás után is csak három év múlva lehessen kitüntetni, kinevezni, vagy rendjellel felruházni.

Szell miniszterelnök kijelenti, hogy ez indítványhoz nem járul hozzá. Azt elhiszi, sőt vallja is, hogy nagyobb függési viszonyban van az, aki valamit akar, mint aki már kapott, de a szívekbe és a vesékbe látni, hogy ki mit akar, nem lehet. Az indítványt az adminisztráció érdekében sem fogadja el, mert tapasztalatból és meggyőződésből mondhatja, hogy mindig olyanokat nevezett ki, akik az illető állásokra a legalkalmasabbak voltak.

Elnök bezárja a vitát és felteszi a kérdést.

Madarász József arra kéri az elnököt, hogy miután nem ismer kivételt, különösen erre a házra, a melynek megválasztása már maga is összeférhetlen (Derültség), a szakaszra pontonként tegye fel a kérdést. (Helyeslés.)

A szakasz összes pontjait a miniszterelnök indítványa értelmében fogadta el a ház Végh módosításával. Érdekes volt a szavazás a Polónyi módosításánál. Erre ugyanis a szabadelvű pártból 4-en szavaztak: **Gajary** Ödön, **Kubinyi** Géza, **Heltai** Ferenc és **Morzányi** Károly.

Szünet a főrendiház miatt.

Szell miniszterelnök arra kéri a házat, bár szokatlan e kérése, hogy az ülést függessze fel fél órára, mert a főrendiházban dolga van, miután most ott a fiúmei javaslatot fogják tárgyalni.

Felkiáltások: Szívesen! Csak tessék!

Elnök az ülést félórára felfüggeszti.

Szünet után.

Következik a 2-ik szakasz.

Barabás Béla itt azt a módosítást adja be, hogy képviselők ne lehessenek valóságos belső titkos tanácsosok és császár és kir. kamarások.

Polónyi: Nagyon helyes!

Barabás: Mert előttünk ismeretlen, német esküt tesznek le, és ez nem egyeztethető össze a népképviselői állással. Nemzeti szempontból is helytelen a képviselőknek valóságos belső titkos tanácsosokká való kinevezése.

Kubik: Ocskay brigadéros. (Derültség.)

Barabás: A cs. és kir. kamarások is a dinasztától függenek. A napokban felszólított egy cs. és kir. kamarás, hogy lépjen fel függetlenségi képviselőnek és azt mondta, nem tehe i, mert cs. és kir. kamarás. (Zaj.)

Szell Kálmán miniszterelnök nem fogadja el a módosítást, mert a titkos tanácsosi állás

nem közjogi állás, csak kitüntetés és cím; alkotmányos állapotban vagyunk s itt a miniszterek a tanácsosok. Ha a cs. és kir. kamarások függőviszonyban lennének, akkor Rakovszky is függő viszonyban lenne. Az eskü pedig nem német, hanem latin.

Kitüntetések, rendjelek.

Rakovszky elfogadja a Barabás módosítását, de hozzáteszi, hogy a képviselők kitüntetésekét és rendjeleket se fogadhassanak el.

Felkiáltások: Thali Kálmán!

Rakovszky: Mert a demokratát adni és rendjeleket elfogadni nem lehet. (Tetszés.) A miniszterek fognak a legjobban járni, mert nem zaklatják őket. (Derültség.)

Gajary Ödön ezuttal egyetért Rakovszkyval. Ő maga is ellene volt mindig a kitüntetéseknek, hogy képviselőt ne legyen szabad kitüntetni. Ezt Bánffyval is, akinek intimusa volt, megmondotta. (Tetszés.) A képviselők elégedjenek meg a bizottsági működéssel, ne kívánjanak kitüntetést is.

Pichler Győző Thaly Kálmánt és Brázayt veszi védelmébe, a kik kitüntetésüket úgy kapták, hogy azok felől nem kérdezték meg őket előzetesen.

Kubinyi Géza elfogadja Rakovszky módosítását, de úgy, hogy az a miniszterekre s a képviselőház elnökére ne vonatkozzék.

Szell Kálmán miniszterelnök egy módosítást sem fogad el, mert a képviselőket nem lehet kizárni azon kitüntetésekéből, melyeket érdemeikért kapnak.

A szavazásnál Gajary, Heltai és Kubinyi **Rakovszky** módosítására szavaztak.

Max Arányi.

A 3-ik §-nál:

Rakovszky módosítást nyújt be, hogy képviselők ne lehessenek pénzintézetek tagjai és alkalmazottai. Majd felolvass egy német reklám-cédulát, a melyen „Ofen-Pesth dátummal **Max Arányi** aláírás van. Arányi elfelejti, hogy magyar képviselő. Szép kis hazafisság! Azt hiszi, hogy a Landtagban van.

Kubik Béla: Szép szabadelvű kolléga!

Kubinyi: Ha ezt Arányi tette, helytelenül tette.

Szell Kálmán miniszterelnök nem fogadja el a módosítást, mert szakembereket nem akar kizárni a képviselőházból.

Kubinyi személyes kérdésben kijelenti, hogy mindig független volt s véleményét mindig szabadon megmondotta úgy Bánffyval, mint Szellel szemben.

Szell Kálmán miniszterelnök: Csak tessék! **Rakovszky** kijelenti, hogy Kubinyi Árpádot összetévesztette Kubinyi Gyurkával. (Zajos derültség.)

Arányi szintén személyes kérdésben emel szót. Kijelenti, hogy a szóban forgó reklám-cédulát most látja először s annak kibocsátá-

nyozta a kedélyeket. Cliquet nem tudta elfojtani csodálkozását és elragadtatással nézett a mellette ülő szép fiatal leányzóra. Madeleine mindössze tizenkilenc esztendő volt és hajlékony, sudár termete, arcának gyöngye pirja, sőtélő szemének ragyogó mélysége még fokozták lényének üde bájosságát. S e mellett olyan naivul fecsegett és olyan öntudatlanul hamiskás mosolylyal nevetgált, hogy Cliquet lelkét jóleső öröm járta át.

Estére, mikor nyugalomra tértek, sokáig hánykolódott a fekhelyén és nem tudott elaludni.

— Gazember! — szidta önmagát. — Gazember, aki megloptad ezeket a jámbor, szelid embereket, a kiktől elraboltad a boldogságot...

De hogyan tegye jóvá hibáját? Tízezer frankot költött el a berendezésre és egyéb szükségleteinek fedezésére, ötvenezret meg a blagfonteini aranybánya-részvényekbe fektetett bele... Csakhogy a fennmaradt összegnek legalább a felét visszajuttathatná a vagyonuktól megfosztott szegény embereknek. Zárt borítékban, névtelen levél kíséretében mindez könnyen menne és így ő sem érezne többet lelkiismereti furdalást. Ah! Hátha elnyerhetné Madeleine kezét, akkor mindent jóvá lehetne tenni! A pénz úgy tekintendő, mintha a felesége hozománya lenne és boldogok lennének — mindannyian...

Cliquet már hajnalpirkadáskor fölkel, fölvetette az ágyat és összetakarította szobáját. Miután már amugy is benn volt a munkában, kiment a konyhába és felakarta mosni a nagy színes kőlapokat.

— Ugyan mit csinál Cliquet ur?! — kiáltott föl Bossignonné, aki meglepte munkája közben.

— Korán szoktam fölkelni és nem bírok egy pillanatig sem tétlenül maradni — felelt Cliquet minden habozás nélkül.

— Jó, jó uram, de hiszen csak nem akarja ön a házimunkákat elvégezni?

Cliquet ebbe is beleegyezett volna és azonnal hozzá akart látni a ruhák kiporolásához.

Néhány nap múlva Bossignonnal visszatért Párisba. Alig hogy megérkeztek, Edgar egy kis csomagot kapott, a melyet nyugtalan kíváncsisággal azonnal föl is bontott. Meglepetten, szinte megdöbbenve nézett az egymásra rakott ropogós bankókra. Egy kis papírszeleten ezt a megjegyzést olvasta:

„Küldője reméli, hogy nemsokára a hiányzó részt is pótolhatja.”

Akaratlanul is örömköltésbe tört ki és előhívta Cliquet-t.

— Nézd csak — szolt hozzá izgatottságtól remegő hangon.

— Én kétségkívül nagyon örvendek sze-

sára engedélyt nem adott. Az Ofen-Pesth dátumot megvetéssel utasítja vissza s az illető ügynököt, ki a reklámot csinálta, azt el fogja csapatni. (Tetszés és derültség.)

A szakaszt az eredeti szövegezés szerint elfogadták, hasonlóképp megszavazták a negyedik szakaszt.

A vitát holnap folytatják.

A búr háború angol szemmel.

(Salisbury miniszterelnök beszéde.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 14.

A búr háborúról, ami annak idején lázas érdeklődésbe hozta az egész világot, manapság már csak elvétve hallani hirt. Az angol tulerő elvégre is megtette a hatást. Elnyomták a szabadsághősök kis seregét.

Angliában már mint elmúlt eseményt tárgyalják a búr háborút. Az unionisták és disszenterek tegnapi lakomáján mondott beszédében azt hangoztatta **Salisbury** miniszterelnök, hogy az utolsó öt évre visszapillantani fájdalmas dolog, de a visszapillantásnál még gondolni sem lehet arra, hogy a birodalom valami igazságtalanságot követett volna el. Ha sajnálni kell is a kiontott vért és a bevételi források megzavarását, mégis vannak dolgok, a melyek ezeket a károkat kiegyenlítik, úgy, hogy a hazának minden barátja hálával tekint vissza az utolsó két esztendőre. Mert Anglia ez idő alatt megmutatta, hogy az a szellem, a mely most minden polgárának szívére hevíti, olyan lánggal lobog, mint történetének bármely más szakában. *Anglia büszke lehet katonai bátorságára, tábornokai ügyességére.*

Külügyminiszter korábban gyakran hallotta szólni, hogy Anglia ideje lejárt, hogy Anglia csillaga hanyatlik. — Ezeket a nyilatkozatokat hidegen és a megvetés bizonyos nemével hallgatta. — A világon az a nézet volt elterjedve, hogy Anglia többé nem viselhet háborút. Ez határozottan hibás számítás volt. Éppen az ellenkezője áll. *Anglia megmutatta, hogy milyen hatalmat tud kifejteni, hogy mily hiven tudja követni az elődök példáját.* Szólok nem kételkedik benne, hogy a brit birodalom most biztosabban áll és hogy a béke ügye is jobban van biztosítva, mint bármikor ezelőtt, Anglia erőssége félreérthetetlenül bizonyult és nagy vívmány az, hogy nincs olyan hatalmasság a világon, a mely nem tudná, hogy ha Anglia hatalmát provokálja, a legrettenete-

rencsédnek, de egyben mégis valami rossz érzés szomorít el — felelt Cliquet.

— Ugyan miért?

— Mert te most gazdagabb vagy s én szeretem a nővéredet...

— Ej, — mondotta Edgar — mi sem nőttünk fel olyan irigylésreméltó viszonyok között. — Atyám szegény néptanító volt a falunkban. Mindössze ezernégyezer frank évi jövedelme volt. Ez a nyolcvanezer frank, a mit most kaptam, szép vagyont képez és mindannyiunkat boldoggá tesz. Bizonyára neked is van egy kis megtakarított pénzed?

— Mindjárt megtudom, hogy van-e, és mennyi, — szolt Cliquet.

— Elővett egy újságlapot és a tőzsdei árjegyzéket nézegette: Blagfontein — 1120.25.

— Én is, kedves Edgar, — kiáltott föl örömteljesen — én is az anyira elátkozott tőkepénzesekhez tartozom. — Sietek gyorsan san a tőzsdére... Még ma eladom a blagfonteinjeimet és visszautazunk Bloisba. Erted, még ma elutazunk, mert égek a vágytól, hogy Madeleine-t minél hamarabb — viszontláthassam!

Aztán boldogok voltak mindnyájan. Szép birtokot vásároltak és közösen élvezték munkálkodásuk gyümölcsét.

sebb ellenséget hívja ki maga ellen. A háborúnak egyik áldása az volt, hogy Anglia kénytelen volt megvizsgálni, hogy nincs-e hadiszervezetében valami hézag.

Anglia hatalmi eszközei nincsenek oly ki-elégítően szervezve, hogy az ország pozíciója annyira biztos volna, a mint kívánjuk, de azért kívánatosnak tartja szóló, hogy az évről-évre hangoztatott kétségek valahára határozott és nyílt tárgyalásban szövé tétessenek, hogy Anglia joggal elmondhassa, hogy megbizhatik abban a szervezetben, a melyben hatalma kifejezésre jut. Egy döntő momentuma a háborúnak az, hogy mindinkább bizonyítja — a miben különben szóló soha sem kételkedett — hogy Anglia jogaért küzd. A háboru azt bizonyítja, hogy a harc régi összeesküvés eredménye és hogy ha tovább halogatják a háborut, Anglia nem igen kedvező körülmények között lett volna kénytelen belemenni. Sok kiváló politikus azt hiszi, hogy a buroknak soha sem voltak ellenséges szándékaik, noha a brit birodalom határait olyan időben sértették meg, a mikor Anglia még egyetlen olyan cselekedetet sem vitt véghez, a mely szemrehányásra adhatott volna okot. Amde telnek az évek és kiderül, hogy ezek az ártatlan burok tömérdek fegyvert halmoztak össze ennek az ártatlan támadásnak a végrehajtására. Most látjuk, hogyan ássák ki a földből ezer számra e töltényeket. Bizonyos, hogy nem úgy nőttek a földben. (Derűtség.) Ezeket a fegyvereket azzal a szándékkal halmozták fel, hogy Anglia dél-afrikai gyarmatosait és alattvalóit megtámadják és a burok bizony nem érdemlik meg az angolok részvétét, ha Anglia egész hatalmával le akarja őket verni. Gondoljunk Milner kormányzó nagy jelentőségű szavaira: „Soha többé.”

A háboru egyik eredménye az, hogy a mostani nemzedék gyermekei nem lesznek többé kitéve egy rég előkészített összeesküvés veszélyének. Beszéde végén Salisbury a háboru tanulságaira, majd azokra a veszedelmekre utalt, a melyeknek a brit birodalom ki lett volna téve, ha 1893-ban elfogadják az ir homerule-billt és Dublinban önálló kormány alakult volna. Az alsóházban és egyebütt felhangzott nyilatkozatok után föl kell tennie, hogy ha Dublinban ir kormány alakul, az a'apjában angolelles lett volna. Milyen helyzetbe jutott volna Anglia, ha nemcsak Transzállal és Oranjával, hanem az éppen olyan ellenséges irekkel is kellett volna szembe szállania.

A homerule-javaslat ellenzésének már azelőtt is alapos okai voltak, de mióta a délafrikai háboru tapasztalatai Angliát kioktatták a modern hadiszerek hatalmáról, azóta tudja, hogy ha az ellenséges ireknek korlátlan hatalmat adtak volna az Anglia ellen való készülődésre, akkor Angliának, ha valaha más hatalmassággal kellett volna küzdenie, Irország legyőzésével kellett volna megkezdenie a háborut.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Cigánybáró, operette.
Csütörtök: Délután: Amit az erdő mesél, népszimű. Este: San-Toy, operette.
Péntek: Báránykák, operette.

* Pályázat az aradi színházra. A város színházi bizottsága holnap szerdán délután 5 óra-
kor ülést tart a városháza tanácstermében. Az érdekesnek ígérkező ülésen szóba kerül Leszkay András színházvezetőnek Nemes Zsigmond dr. által interpelláció tárgyává tett azon eljárása, melylyel a színházi helyáratat Cleo de Merode szereplése alkalmával önkényesen fel-
emelte. Valószínű, hogy a holnap ülése fog-

ják kiírni az aradi színház pályázatát is a jövő év október elsejére.

* A nagyváradai színészet állandósítása. Somogyi Károly színházvezető mindenképen azon működik, hogy a nagyváradai színészetet állandósítsa. Mint onnét írják. Somogyi direktor legközelebb beadja kérvényét a város tanácsához a színészszezonnak június hó végéig leendő meghosszabbítása iránt. Annival inkább dicsérendő az igazgató emez elhatározása, mert köz-tudomás szerint más városok a legmesszebb menő anyagi áldozatokat is meghozták, hogy színészetüket állandósítsák, míg a Szigligeti színház igazgatója a saját erejéből igyekszik megvalósítani ezt a nagyon kívánatos ter-
vet.

* Polgár Sándor Zsupánja. Strausz szép zenéjü operettje A cigánybáró a tél folyamán nem kerülhetett színre: meghalt Zsupán. Most van a társulatnak jóhangu és jőnevü buffokomikusa, Polgár Sándor, szóhoz juthat tehát újra Zsupán. Arzena Felhő Rózsi lesz, a mi ennek a szerepnek jelentőségét emeli. Cipra Tolnainé, Szaffi Mányai Aranka, Barinkai Boda Ferenc, Carnero Szadai Ferenc és Gábor diák Arkosi Vilmos.

* San-Toy csütörtökön este negyedszer kerül színre. A közönség ezzel az angol operettel is úgy van, mint az előzőkkel, hogy minden újabb előadásán egy-egy újabb zenerészt talál, a mely megragadja. Könnyed kellemességgel, szórakoztatja. Polgár mókái és kupléi, Tomcsányi tánc és Felhő Rózsi eleven vígsága a negyedik előadás után is elég hosszú nyári életet fognak biztosítani Sidney Jones operettjének, mely után a társulat A modellt fogja bemutatni a hó végén vagy a jövő hónap elején. Békési karmester már meg is kezdte ennek betanítását.

A radnai katasztrófa.

(Újabb részletek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Megyeszerte általános, mély részvétet keltett az a megdöbbentő szerencsétlenség, melyről lapunk mai számában már megemlékeztünk s amely olyan érzékenyen sujtott két előkelő családot közvetlenül gyermekei lakodalmi ünnepe előtt.

Szerencsés véletlen, hogy a szerencsétlenség nem járt kettős halálessel, amennyiben Deutsch Józsefné, a völegény anyja, a gondos kezelés következtében most már a legnagyobb valószínűség szerint nem fogja életével megfizetni azt a sajnálatos katasztrófát, amely az ő anyjának és a völegény nagyanyjának életébe került.

A gyászos véget ért özv. Deutsch Izraelné holttestét ma szállították el Radnáról Aszódra, ahol örök nyugalomra fogják elhelyezni.

A hatóság képviselője: Csukay Sándor radnai főszolgabíró ma megejtette a helyszíni vizsgálatot, kiderítendő a szerencsétlenség okát. A vizsgálat, mely a katasztrófát véletlen baleset következményének minősítette, már be van fejezve, miután a szerencsétlenség bekövetkezéséért senkit személyi felelősség nem terhel s így a vizsgálatot ilyen irányban kiterjeszteni nem kellett.

A nagy sajnálkozást keltett esemény tüzetesebb részleteit az alábbiakban közlik ma velünk:

A Mairovitz-házban a lakodalomra már egybegyült vendégek várták tegnap délnél Dénés Endre dr.-nak, a völegény családjának megérkezendő tagjait. Hatan érkeztek meg a Budapestről jött gyórsvonattal Radnára: özv. Deutsch Izraelné, szül. Pollák Cecília, Dénés Endre dr. nagyanyja, Deutsch Józsefné a völegény anyja, nagynénje Pollák Terézia, végül a völegény édesatyja: Deutsch József. Az érkezőkhöz Ara-

don csatlakozott Mairovitz Márton, a menyasszony öcsce.

Radnán a Mairovitz-család fogata várta az érkezőket, akik közül özv. Deutsch Izraelné, Deutsch Józsefné és Dénés Kálmán, a völegény fitestvére, aki már néhány hét óta Radnán tartózkodik, a kocsira ültek fel s hajtottak be a menyasszonyi házhoz. A társaság többi tagja gyalog sétált be a pályaudvarról, amely így gyalogszerrel alig esik néhány száz lépésnyire Mairovitzék házához. A kocsit kerülővel vezet a házhoz s körülbelül tíz pernyi időbe kerül, míg az ember kocsin odaér.

A fogat a főutcáig csendben eljutott, a háztól is alig voltak már kétszáz lépésnyi távolságra, mikor egy fordulónál a tűzoltó-torony elé értek, mely a járásbíróhoz vezető utcában van. Itt a lovak egy fahidon haladván keresztül, hirtelen megijedtek és megbokrosodván vad futásnak eredtek. A bentülők félve attól, hogy a lovak feltartóztatlanul elragadják magukkal a kocsit, sikoltozni kezdtek s rémülve ugrottak le a kocsiról.

Elsőnek özv. Deutsch Izraelné, a nagyanya ugrott le és pedig olyan szerencsétlenül, hogy fel sem kelhetett többé, eszméletlenül terült el a földön. A szerencsétlenség halálos kimenetelét az okozhatta, hogy özv. Deutschné véletlenül neki ugrott az utszéi fákat övező léckerítésnek s az ugrás közben szenvedett ütés agyrázkódást okozott.

Deutsch Józsefné a nagy ijedségben nem látta anyjának szerencsétlen esését, ő is leugrott a kocsiról és pedig, amennyire a körülményekből megállapítani lehet, nem a menet irányában előrefele, hanem hátra s így természetesen, hogy a leugrás eséssel járt.

Dénés Kálmán, a völegény öcsce szerencsésen talpra ugrott, a kocsis azonban leesett a bakról, de csupán könnyebb természetű sérüléseket szenvedett.

Mairovitzék lakásuk ablakából látták meg a szerencsétlenséget. Természetesen azonnal a helyszínre siettek és a sebesülteket a házba vitetvén, ápolni kezdték. Az első orvosi segélyt Tausz dr. ezredorvos, Mairovitz Mór veje nyújtotta, aki már szintén a lakodalomra jött apósa házához. Özv. Deutsch Izraelné azonban az orvosi tudomány már nem segíthetett, az életre keltés céljából megkísérelt élesztés eredményével nem járt, az agg urnó tizenöt pernyi haláltusa után meghalt.

Deutsch Józsefné sokáig feküdt még eszméletlen állapotban, most már azonban annyira jobban van, hogy komolyabb veszélyes fordulattól tartani nem lehet s így alapos reményt fűznek felgyógyulásához. A fiatal pár az anya teljes felgyógyulásáig otthon marad.

Igen érdekes az egész eseményben az, hogy a lovak azután, hogy a kocsiról a bentülők leugrottak, maguktól lecsendesedtek s anélkül, hogy valaki megfékezte volna őket, szépen bementek az udvarra, ott aztán megálltak. Ha tehát a hölgyek le nem ugranak a rémület első pillanatában, a szerencsétlenség elkerülhető lett volna.

Deutsch Izraelné holttestét ma délután 2 órakor szállították ki a pályaudvarra. A közönségnek és a környéknek színe-java kísérté ki a gyászkocsit általános részvét közepette az indóházhoz, ahonnan az este fél 8 órakor indult vonattal szállították el Aszódra. Itt lesz a temetés.

A hatóság részéről Csukay Sándor főszolgabíró ejtette meg a hivatalos vizsgálatot, amelyről a felvett jegyzőkönyvet beterjesztette Dánoki Nagy Lajos alispánhoz.

Az örömműnep vigságait így zavarta meg a lesújtó szerencsétlenség közbejött. Talán évszázadokban egyszer esik meg, hogy a jó kívánatok közé ilyen nagyon szomorúan vegyült bele a részvét gyászos hangja. Amelyek pedig ugy nem illettek össze egymással . . .

Steiger Gyula meghalt.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 14.

A székesfőváros negyedik kerületének törvényhatósági bizottságát üldözi a halál. Alig néhány nap alatt már a harmadik belvárosi bizottsági tag költözött át az öröklét honába. A sort *Laufenauer* Károly egyetemi tanár nyitotta meg, őt követte az öreg *Faragó* István és ma *Steiger* Gyula, ki a kerületnek hajdan vezető embere és legutóbb is a közgyűlésnek egyik legtekintélyesebb alakja volt. *Steiger* évtizedeken át nagy befolyást gyakorolt a főváros ügyeinek menetére; bár több észszei, mint szívvel ügyelt a dolgok folyására, mégis hozzájárult mindenhez, a mi a fővárost és ennek tisztviselőit előbbre vitte. Kissé makacs, hajthatatlan jellem volt és nagyon meg tudott haragudni, ha valamelyik mócióját leszavazták.

Büszke is volt és nehezen lehetett hozzáférni, de ha fölmelegedett, kedélyes és igazán barátságos is tudott lenni. A míg betegsége nem gátolta, mindig ott volt a főváros közgyűléseiben és hozzászólt minden fontosabb tárgyhöz. Legutóbb a kölcsön kibocsátásának intézésében még élénk részt vett, de csak úgy, hogy az egész bizottság polgármesterestül, jegyzőstül elment a lakására és az ő ágya mellett tartotta üléseit.

Betegsége már néhány évre megy vissza; diabetikus volt, majd szív- és vesebajos lett. A legutóbbi napokban már annyira elgyengült, hogy állandó orvosi fölügyelet alá helyezték. Ma reggel 6 és 7 óra között a szó szoros értelmében átszendergett a másvilágra; egyszerűen átaludta halálát; csak az álmából feltörő sóhaj figyelmeztette az ügyelő orvost, hogy a beteg állapotában változás állott be. Az orvos hirtelen odanézett és látott maga alatt egy patriarkális szép, alvó arcot, melyen a fájdalomnak semmi nyoma sem volt; csak a szíverés megszűnte jelezte, hogy az arc viselője már nem él.

Steiger halálát özvegyén, szül. *Calderoni* Idán kívül négy gyermeke gyászolja. Egyik fia, *Aladár* diplomáciai pályán van, jelenleg Londonban alkonzul, másik fia, *Gyula* huszárhadnagy, leánya, *Clarisse Papp* Móríc pozsonyi táblai bíró neje, másik leánya, *Melanie Sárközy* István földbirtokos neje.

Danóci *Steiger* Gyula lovag született Szántón, Abaujmegyében, 1837. december 24-ikén, svájci nemes családból, a mely a XIX. század elején telepedett le hazánkban. Szülői 1849-ban még vagyont, a melyet magyar pénzjegyekben értékesítettek, teljesen elvesztették, úgy hogy *Steiger* Gyula a kora ifjúságától fogva a saját munkásságára volt utalva. Sokáig élt igen szegény viszonyok között. A középiskolákat Sárospatakon, Egerben, Kassán és Pesten végezte. A jogot Pesten tanulta. Jogtudományi doktor lett és 1862-ben ügyvédi oklevelet nyert. 1860-ban már egyik vezére volt az abszolutizmus ellen küzdő fiatalságnak. Mint ügyvéd, rövid ideig működött, mert már a 60-as évek elején mint több vizszabályozási és vasuti vállalat megbízottja, vezette ezeknek az ügyeit.

1870-ben a közlekedésügyi miniszter meghívására állami hivatalba lépett, mint a kisajátítási osztály főnöke és jogtanácsosa. 1872-ben erről az állásáról lemondott s ekkor a főváros

József-utcai kerülete országgyűlési képviselővé választotta. 1867-ben a törvényhatósági bizottság tagja lett s mint ilyen, *Szentkirályi* Mórícival vállalva dolgozott a főváros magyarosodása érdekében. 1870-ben az első népszámlálás elnöke volt. 1871-ben a királytól a III. oszt. vaskorona rendet kapta s ezzel ő és utódei lovagi rendre emelkedtek.

Nagy föltűnést és általános elismerést aratott annak idején az országgyűlésen a fővárosi törvény mellett mondott szónoklata. A Népszínház megalkotásának ő volt az első indítványozója s az eszmét nagy kitartással és eréllyel meg is valósította. Már a 70-es évek elején nagyon befolyásos tagja volt a Pesti Hazai Első Takarékpénztár egyesület választmányának s 1883-ban vezérigazgatója lett, a mely állását 1892-ben hagyta el, akkor a midőn a hűtelen főpénztáros sikkasztása kiderült.

A székesfőváros középületére, a gyászvir vétele után azonnal kitűzték a gyászlobogókat.

Halmos János polgármester ma délután 1 órára rendkívüli tanácskozást hívott össze, arravaló tekintettel, hogy meghatározzák a módokat, a melyek szerint a végtisztességben a főváros hatósága részt vesz.

A polgármester a tanácsülésben meleg szavában emlékezett meg azokról az érdemekről, a melyeket *Steiger* 1867 óta, a mikor fővárosi bizottsági tag lett, Budapest ujjáalkotásában szerzett. A polgármester indítványára elhatározta a tanács, hogy a halott részére, közvetlenül a Deák Ferenc mauzoleuma mellett, díszsírhelyet ajánl föl s a ravatalra koszorút helyez és a hatóság a temetésen testületileg jelenik meg. A tanács a mai üléséből a gyászoló családhoz részvétiratot intézett.

Az összeférhetlenség revíziója.

(A szabadelpárt tanácskozása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 14.

Harmadik napja már, hogy az országgyűlési szabadelpárt az összeférhetlenségi törvényjavaslat részletei felett tanácskozik. Ma négy órán keresztül folyt a vitatkozás, melynek folyamán érdekesebb momentum nem merült fel. A javaslat letárgyalása most már gyorsabb tempóban történik, ami annál inkább szükséges, mert a képviselőház is igen előrehaladt a maga munkájával ebben a tárgyban.

Tanácskozás közben *Tisza* István gróf módosítást nyújtott be, mely szerint oly iparvállalatoknál való érdekelttség, a mely vállalat az ipartámogatási törvény értelmében az államtól meghatározott előnyöket élvez, nem képez összeférhetlenséget.

Ezt a módosítást elfogadták.

Hasonlóan elfogadták *Szell* Kálmán miniszterelnök indítványát is, mely szerint nem képez összeférhetlenségi esetet oly pénzügyintézetnél való érdekelttség, mely a kormánytól pénzbetétet kap. Ez esetben azonban az összeférhetőség csak addig marad fenn, míg az *Osztrák-Magyar Bank* el nem vállalja a kormány pénztárkezelését, a mely esetben magától értetődik, hogy a pénzügyintézetek nem kapnak többé a kormánytól pénzbetétet.

A következő szakaszokat lényegtelen módosításokkal elfogadták egész a 7-ik szakaszig, melyre ma még nem került sor.

A mai hangulatból következőleg, a tárgyalás a szabadelpártban legfeljebb még két ülést vesz igénybe s akkor az összes szakaszokat letárgyalják.

Ugy látszik, hogy a további komplikációk a pártban ki vannak zárva.

Altalában azt a reményt táplálják, hogy az összeférhetlenségi törvényjavaslat tárgyalása a szabadelpárt egységének megbontása nélkül fog végződni, s az a fenyegető magatartás, melyet eleintén a párt egy része támasztott, nem fog törésre vezetni.

SPORT.

+ **Az Aradi Atletikai Club** választmányára holnap, *szerdán* este fél 9 órakor ülést tart a *Központi kávéház* különtermében. A gyűlésen több igen fontos tárgy szerepel s erre való tekintettel az elnökség kéri a választmány tagjait, hogy arra okvetlen megjelenjenek, szíveskedjenek.

+ **Mezőhegyesi löversenyek.** A *mezőhegyesi* ménes fiatal lovainak kipróbálási versenye — mint velünk közlik május hó 21-én délután, a döntő verseny pedig május 22-én reggel tartatik meg.

+ **Kirándulás az Al-Dunára, Buziás—Orsova—Adkah és Herkules fürdőre.** *Maurer* Károly ur (Osztrák magyar Bank palotája Aradon) az Arad-Hegyvidéki Turista Egyesület megbízásából a nevezett kirándulásra jelentkezőket elfogad csütörtökig f. hó 16-áig. Találkozás f. hó 25-én d. u. 4 órakor az aradi állomásnál, a honnan indulás Buziásra d. u. 5 órakor. Vissza érkezés Aradra hétfőn pünkösd másodnapján este 11 órakor. A kellemesnek és tanulságosnak ígérkező kirándulást ajánljuk és érdeklődők figyelmebe. Az A. H. T. E. elnöksége.

+ **Az Arad-hegyvidéki turista-egyesület** ma este *Tedeschi* Viktor elnöke alatt választmányi ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az egyesület eddigi működéséről *évkönyvet* fognak szerkeszteni, amely eddigelé tartalmazni fogja a választmány jelentését, továbbá *Schmidt* János dr. főtitkárnak tavaly a „*Turisztika célja és eszközei*” címmel megtartott értekezését is. Kimondta a gyűlés, hogy a jövő hóban megtartják az idei közgyűlést. Új tagokul felvették a mai gyűlésen a következőket: *Gebhart* István, *Kosztka* Emil, *Kormos* Sándor, *Kirle* Antal, *Honisch* L. István, *Ciráky* Alajos, *Lamzer* János, *Gantner* Rezső, *Babó* Iván, *Institoris* István dr., *Kara* Győző, *Kálmán* Ferenc, *Beles* Jenő, *Holländer* Emil és *Hehs* Vilmos.

A Polgári Takarékpénztár ügye.

(A Gazdasági Bank. — A birtokvásárlások. — *Sima* Ferenc váltója. — *Gyanus* kölcsönök.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Az *Aradi Közlöny* mai számában részletesen ismertette a királyi ügyészség azon határozatát, melylyel *Dengl* Lajos és társainak a *Pless* Mór volt vezérigazgató, valamint a felszámolás alatt álló *Aradi Polgári Takarékpénztár* néhány feljelentését felretelve, ebben az ügyben a további bünvádi nyomozást megszüntette.

A királyi ügyészség határozata igen érdekes, már csak azért is, mert a Polgári Takarékpénztárnak a közönség előtt eddig még ismeretlen sok ügyebajáról levonja a leplet. Első cikkünkben a *szederhádi* és *kacsóhádi* birtokvásárlási manipuláció, valamint a *Pless* Mór elleni feljelentésre hozott határozatot ismertettük, ma a többi vádpontra térünk í. t. melyet az ügyészségi határozat a következőkben körvonalaz:

A földvásárlási ügyletekkel kapcsolatban felhozták a feljelentők, hogy az igazgatóság és felügyelő-bizottság birtokvevő tagjai saját érdekeik előmozdítása végett 1895. őszén a *Gazdasági Bank*-ot létesítették s mikor ez a bank is felszámolt, a takarékpénztár mintegy 220,000 korona veszteséget szenvedett.

Ebben a tekintetben a nyomozások a következő eredményre vezettek:

A mindkét intézetnél felszámolói tisztet betöltő *Heinrich* Sándor és *Tedeschi* Viktor valomása, az általuk szolgáltatott és a kereskedelmi cégjegyzék okmánytárából beszerzett adatok szerint a Gazdasági Bank részvényársaság főleg a takarékpénztár igazgatóságának és felügyelő biróságának tagjai által lett ugyan alapítva, a takarékpénztárral folyó számlái és vizleszámítolási összeköttetésben állván, attól hitelt is élvezett, melyből mintegy 200.000 korona 1900. évi november 14-én, a felszámolóknak e tárgyban történt kihallgatása idején is fenállott, azt azonban, hogy ez a függő 200.000 korona meg fog-e térülni, vagy nem, a takarékpénztár a Gazdasági Bank révén fog-e egyáltalán károsodni, vagy nem, *azt ez idő szerint megállapítani nem lehet.* Sok fog függni ebben a tekintetben attól, hogy a polgári takarékpénztári részvények, melyek a Gazdasági Bank birtokában nagy számban vannak és részint tulajdonát képezik, és részint tulajdonát képezik, részint általa lombardozva lettek, miként lesznek értékesíthetők.

Arra nézve, hogy a két intézet közti üzleti összeköttetés a kereskedelmi szokásokkal ellenkező, *rosszhiszemű* volt volna és az intéző személyek vagy mások hasznát és a részvényesek kárát célozta volna, sértettek a különben is csak általánosságban tartott feljelentésben semmiféle adatot nem szolgáltatottak.

A feljelentés tartalmából és lényegéből első sorban felülő ama gyanu, hogy vajon a gyanúsítottak nem folytattak-e a Gazdasági Bank útján birtokvásárlási üzleteket, *nem bizonyult be.*

Ugyanis az alapítási tervezet és az alapszabályok szerint a Gazdasági Bank főcélja lett volna nagy birtokoknak vételével és tovább eladásával foglalkozni, valósággal azonban főleg vizleszámítással, folyó-számla előlegezéssel és lombard-üzlettel foglalkozott.

Birtokvételi ügylete csak egy volt: 1896. január 13-án megvette és 1898. szeptember 14-én ismét eladta özv. *dombrádi Nagy* Sándorné hódmezővásárhelyi birtokát.

A birtokot a takarékpénztártól folyószámlán fölve pénzzel vásárolta, ugyan és rajta *tetemes veszteséget: 86,653 kor. 74 fillért* szenvedett, az üzlet azonban jóhiszeműnek látszik. Mert a birtokot parcellánként leendő tovább eladás végett vette volt s miután ez nem sikerült, kétségkívül *jóhiszeműleg* több évig házilag kezelte és veszteséggel csak 1898. évi szeptember havában, tehát közvetlenül a felszámolás előtt, szükségtől kényszerítve adta el a maga egészében, illetőleg egy tagban.

De ha bűnös is volna ez az üzlet, mint-hogy a megkötésétől több mint 5 év eltelt s minthogy az elévülést a folyamatban volt nyomozás sem, hanem a btkv. 108. §-a értelmében csak az illetékes bíróság intézkedése szakítja meg, büntethetősége a btkv. 106. §-ának 4. pontja értelmében *elévült.*

Volt a Gazdasági Banknak egy más természetű, de szintén ingatlanra vonatkozó nagyobb szabású üzlete is, melynél szintén jelentékeny veszteséget szenvedett. Tudniillik: 1896. év folyamán *Schuster* Henrik dr. aradi lakossal alkalmi egyesületben Aradváros közönségétől a Krivabóra dűllőben 91 hold földet szőlővel való beültetés végett haszonbérbe vett és ezen haszonbérletnél *79,621 kor. 28 fillér veszteséget* szenvedett.

A szerződés feltételei súlyosak voltak, mert dr. *Schuster* Henrikkel szemben, a ki a földterületnek kezdetben egyedüli haszonbérletje volt, a haszonbérletbe való felvételért illetőleg a társas viszonyért magára vállalta az összes költségek előlegezését, arra nézve azon-

ban, hogy az üzlet megkötése rosszhiszemű volt volna, semmi adat sem merült föl, sőt az igazgatóságot látszólag azon remény vezette, hogy az akkori viszonyok között a bortermelés és oltványkészítés jövedelmező lesz, a mi azonban különösen azért nem teljesült be, mert a haszonbérlet terület, az olcsó honi szőlővel való beültetésre alkalmatlannak és csak a drágább amerikai szőlővel való beültetésre bizonyult be alkalmasnak.

Az előadottak szerint a feljelentés ezen részéből sem lehet bűncselekményt megállapítani.

A feljelentésben sértettek megjegyezték, hogy a takarékpénztárnál idegen érdekeket követve, a birtok vásárlásokon kívül más esetekben is hiteleztek egyes feleknek *alapszabály ellenére*, kellő fedezet nélkül.

Állításuk igazolására a nyomozás folyamán felhozták a időközben csödbe jutott *Sima* Ferenc volt orsz. képviselő esetét, a kinek 1897. év folyamán, a szegvári képviselőválasztás alkalmával pártpolitikai érdekből *32,000 korona váltó hitelt* nyújtottak.

A nevezett felszámolók vallomása és a vonatkozó váltó periratok tartalmából meg lett állapítva, hogy *Sima* Ferencnek a kérdéses váltóhitel *tényleg folyósítva lett s abból a takarékpénztár 7084 kor. 60 fillér veszteséget szenvedett*, minthogy azonban abban az időben *Sima* Ferenc, mint a közéletben szerepet játszó ember, személyi hitelt élvezett, minthogy a hitel három szentesi egyén girójával és *Sima* Ferenc és nejének jelzálogul lekötött ingatlanai által is fedezve volt s minthogy végül a hitelezett összegnek csak kisebb hányada ment veszendőbe, bűnösséget megállapítani itt sem lehet.

Felhozták továbbá, hogy *Pless* Mór rokonainak közbenjárása folytán *Aussländer* Róth Reginának berzai, jelzálogos tételek által tulterhelt birtokára 1894-ben 30.000 kor., 1895-ben 10.000 kor., és 1898-ban 9000 kor. jelzálog kölcsönt szavaztak meg.

A telekkönyvi hiteles másolat bejegyzései a két első jelzálog kölcsön megtörténtét igazolják ugyan, minthogy azonban a nevezett nőnek más pénzügyes utóbb is adtak nagyobb összegű kölcsönöket és pedig a Magyar Országos Központi Takarékpénztár 10.000 koronát, a Magyar Kereskedelmi részvénytársaság szintén 10.000 koronát, e a hitel sem látszik bűnösnek. De ha bűnös is volna, minthogy a megtörténtétől fogva 5 év eltelt anélkül, hogy a btkv. 108. §-a értelmében bírói eljárás tárgya válna, büntethetősége a btkv. 106. §-ának 4. pontja értelmében *elévült.*

Sértettek feljelentésük ezen részének igazolására más konkrét esetet nem hoztak fel.

Azt a kérésüket, hogy e részben a takarékpénztár üzletvezetése szakértők által vizsgáltsék meg, a kir. ügyészség nem teljesítette, mert az általuk felhozott konkrét esetek büntető eljárásra alkalmasnak nem bizonyultak, mert a felszámoló bizottság két évi működése alatt jelentékenyebb eseteket nem tapasztalt, melyekben kellő fedezet és biztosíték nélkül nyújtottak volna hitelt, mert a felszámolás eredményét feltüntető évi kimutatás azt igazolja, hogy a takarékpénztár más üzletei sikerrel lettek lebonyolítva s csupán a birtokvásárlási kölcsönök behajtása akadt fenn s végül mert sértettek maguk is feljelentésük súlypontját a bevásárlási üzletekre fektették s maguk is kizárólag ezeknek tulajdonítják a takarékpénztár bekövetkezett választát.

HIREK.

Barth Lajost elítélték.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 14.

Ha valamikor visszakerül még Aradra a mindig elegans „kereskedelmi tanácsos“ és „lapszerkesztő“ ur, a radnai kerület egykori képviselőjelöltje, a szabólegényből világfivá vedlett *Barth* Lulu: aligha fogja többé fenn hordani a fejét s aligha beszél szívesen az ő berlini vendégszerepléséről. Sőt ez lesz Lulunak az Achilles-sarka, a melynél fogva csak egy gyenge célzással is bárki megsebezheti. A katasztrófa megtörtént: Lulut elítélték.

Mint Berlinből lapunknak *táviratban* jelentik, a Landesgericht harmadik büntető osztálya *Barth* Lajos és társainak ismert zsarolási ügyében, melyet az elhunyt fiatal szászweimari herceg családja ellen követtek el, ma délelőtt 11 órakor hirdette ki az ítéletet.

A törvényszék *Milpacher* Alice színésznőt nyolc havi börtönnel és egy évi hivatalvesztéssel sújtotta.

Eger hat havi börtönt és egy évi hivatalvesztést kapott.

De bűnösnek találta a törvényszék *Barth* Lajost is, a kit szintén *hat havi börtönnel* s egy évi hivatalvesztésre ítélte el.

Mindhárom elítéltnek a vizsgálati fogságból egy-egy hónapot beszámítanak. Tehát Lulu öt hó múlva szabad lesz.

Ime, így változik át a kereskedelmi tanácsos — törvényszéki ülnökké.

A gavallér tragédiája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

A nagyváradai társaságokban sokat beszélnek egy előkelő fiatalember szomorú sorsáról. A tragédiája röviden ennyi: mértéktelenül sok volt benne az ifjuság szertelensége, duzzadó, tomboló kedve és nagyon gyorsan és nagyon gondtalanul élt. A mikor a mértéktelensége és a tombolása már tulontul nagyra nőtt és szinte az esztelenség határát érte el, akkor a családja elküldte oda, a hová az esztelenekeket küldeni szokták: a — *hidegvizgyógyintézetbe.*

A szerencsétlen fiatal ember ideális férfi szépség volt. Délceg termete, klasszikus metszésű arca mindenütt feltűnést keltett és az a tekintélyes vagyon, a melyet elhunyt atyjától örökölt, módot adott neki arra is, hogy mindenképen érvényesüljön. A nagyváradai jogászfifuságnak egyik vezére volt, de ő jogász társai közül lassanként kivált és egyik kedvelt tagja lett a legmulatósabb aranyifuságnak. Minden éjjel látni lehetett valamelyik kávéházban vagy mulatóhelyen, minden éjjel nekihuzták a cigányok és minden éjjel egy csomó bankó hagyta el a tárcáját. A mikor legutóbb feltűnően sokat foglalkozott a nagyváradai szintársulatnak egy azóta eltávozott, feltűnő szépségű nőtagjával, költsége egyre pazarabbá és esztelenebbé vált. Oriási pénzt költött virágokra, éjjeli zenére és egyéb kedveskedésre.

Ezenkívül éjszakáról-éjszakára mulatott, úgy, hogy az a pénz, melyet kiskorú letére tetemes vagyona után kapott, nem volt számára elegendő. Pénzügynökökhöz fordult tehát, a kik váltóra szereztek is neki pénzt. Csakhogy a váltóra a *bátyja* nevét is rá kellett írnia.

Nemrégiben, mikor az említett színésznő eltávozott Nagyváradról, Budapestre utána ment lakni. Eletnődját ott is folytatta. Váltói egyre szaporodtak és *bátyja* hiába fizetett ki egy

egész ssomót, újra többet és többet prezentáltak. Családja belátta, hogy ezen az állapoton segíteni kell.

A könnyelmű fiatalembert hidegvizgyógyintézetbe szállították tehát, a váltók kifizetését pedig, a melyek összege harmincezer forintra rug, bátyja megtagadta. A váltók tulajdonosainak fenyegetőzése mitsem használ. A fiatal ember bátyja, a ki gyámja is egyszersmind, kijelentette, hogy őscse beszámíthatatlan és jöjjön, a minek jönnie kell.

Igy áll az ügy jelenlegi stádiumában. Hogy mivé fejlődnek a dolgok, azt természetesen nem lehet tudni. De a hol csak a kiváló tulajdonságokkal megáldott fiatalembert ismerték, nagy érdeklődéssel várják a folytatást és szomorú sorsának jobbrafordulását.

— **A király Budapesten.** A király holnap, szerdán reggel a királyváltón át Gödöllőről Budaörsre érkezik. Ott lóra ül, és kilovagol a Budaörs mellett levő gyakorlóterre, ahol a helyörség tart nagy gyakorlatot. Déli fél 12 órakor behajtat a budavári palotájába. Délután két órakor a bajor küldöttséget fogadja és ott marad a fővárosban, mert csütörtökön részt vesz az erzsébetvárosi plébánia-templom felszentelésén. Ő felsége szombaton Gödöllőn nagyobb vadászatban vett részt, melyen egy ötven kilós vaddisznót ejtett el. A mai nap délelőttjét államügyek intézésével töltötte el, délután pedig Bessenyőre ment vadászni.

— **Vizi-ut Aradtól Budapestig.** Hieronymi Károly, Aradváros országgyűlési képviselője érdekes felolvasást tartott ma — mint lapunknak Budapestről telefonon jelentik — az *Országos Közgazdasági Egyesület*-ben. A felolvasás a magyar vizi-utakról szólt s ennek kapcsán Hieronymi bennünket igen közelről érdeklő eszmét vetett fel. Azt tudniillik, hogy a *Maros folyó Aradtól Szegedig tétessék hajózhatóvá*, azután pedig hozassék összeköttetésbe a tervben lévő Duna-Tisza csatornával, mely esetben *Aradtól Budapestig közvetlen vizi-ut vezetne Szegeden át.* A tervezett csatornák és egyéb összeköttetések által lehetővé lenne a föld terményeit a folyam mentén a bánáti részekből átrakodás nélkül *Aradtól egészen Csehországig szállítani*, a mi rendkívül nagy előnyökkel járna, mert a vasuti díjtételeknél több mint 40 százalék ármegetakarítás állana elő. E vizi-ut által a nyers termények is lényegesen emelkednének előállításí piacaikon. Hieronymi fejtegetéseit a jelen voltak nagy érdeklődéssel hallgatták s a felolvasás végeztével zajosan megtapsolták.

— **A megyés püspök bérmautja.** *Desseoffy* Sándor megyés püspök e hét végén tér haza titkára, *Wittenberger* Antal pápai kamarás kíséretében Budapestre, hogy azután bérmautját a zombolyai alesperesi kerületben megkezdhesse. A megyés püspök május hó 20-án d. u. 4 órakor indul Temesvárról Gyertyámosra, onnan pedig kocsival Nagy-Jécsára, a hol 21-én délelőtt osztja ki ottani hívei közt a bérmálás szentségét.

— **Bajor katonatisztek Budapesten.** Tegnap este érkezett Budapestre Ingolstadtból a 13-ik bajor gyalogezred küldöttsége, hogy királyunkat, aki ötven esztendeje tulajdonosa az ezrednek, e jubileum alkalmából üdvözölje és neki diszkardot nyújtson át. A küldöttséget *Pöpl* Alfréd ezredes vezeti és tagjai: *Schwerteschlager* János őrnagy, *Ertl* Károly százados és *Schubert* Ferenc főhadnagy. A Hungária szállóba szállottak és ott királyunknak vendégei. A küldöttség mellé *Mooser* törzskari százados van beosztva. A bajor vendégek ma délelőtt az udvar által rendelkezésükre bocsájtott kocsiokon megtekin-

tették a varost, azután pedig reggelihez ültek. Fővárosunkban négy napig maradnak. A király holnap, szerdán délután két órakor külön kihallgatáson fogadja a küldöttséget budavári palotájában.

— **Májusi ájtatosság.** A holnap, szerdai ájtatosságon *Barthel* Mathild urhölgy éneklő Pauline Canissa „Ave Mária”-ját *Toepfer* tanár orgona kíséretével, azután *Mihájlovits* Flóra urhölgy Mária dicsőítő éneke következik *Szegő* Sándor tanár kísérete mellett.

— **Román választók népgyűlése.** Megbízható forrásból értesül az *E-s*, hogy az aradi, lugosi és karánsebesi román korifeusok nemskára Temesvárt tanácskozára ülnek össze. Megvitatandó a románoknak a jövő választásoknál tartandó magatartása volna. Az erdélyi románok ez ütésben szóba nem kerülnek. A konventikum dekretálni fogja a tulajdonképeni Magyarországon élő románoknak az aktivitását és céljai megvitéása szempontjából *Legalitate* név alatt lapot fog indítani. A konventikum megtartása után az összes román választókkal közölni fognak a hozott határozatok és a választási teendők, a melyeket azonkívül népgyűléseken is fognak ismertetni a központ által kiküldött bizalmi férfiak. A népgyűlések megtartásához, a mennyiben azok meghívójában kizárólagosan a választókerületek polgári nemzetiségi különbség nélkül fognak meghívni, hozzájárult maga a belügyminiszter is. Az akció az állam törvényei által előírt keretben fog mozogni. Az alkotmányos jogok szabad gyakorlása is biztosított az akció megindító részére.

— **A hercegprimás betegsége.** *Esztergomból* táviratozzák, hogy *Vaszary* Kolos hercegprimás állapota máig sem javult. A betegség anynyira komoly, hogy a budapesti Erzsébet-városi templom felszentelésén sem fog részt venni a hercegprimás.

— **Távozó őrnagy.** *Baitz* Károly, az aradi 33-ik gyalogezred volt I. oszt. századosa, aki a májusi előléptetések alkalmából őrnagygyá lépett elő, ma délben utazott el Aradról Kolozsvárra, hol a 28. sz. tábori vadász zászlóalj parancsnoka lesz. A távozó főtitket az ezred egész tisztikara kikísérte a pályaudvarhoz.

— **Királyok találkozója.** Abbáziából táviratozzák: *György* görög király ma reggel 9 órakor a „Pszara” hajóról kíséretének egy tagjával a Villa Angiolinába ment, a hol a román királyi pár a terraszon várta. *Károly* király a lépcsőn eléje ment a görög királynak, a ki egyszerű sétatöltözetben jelent meg és a legszívesebben üdvözölte. *György* király a terraszra ment, kezét csókolt *Erzsébet* királynénak és egyideig ott maradt a királyi pár társaságában, azután pedig a román királylyal minden kíséret nélkül sétára indult.

— **Lovag-harcjáték Aradon.** *Vasárnap*, e hó 19 én páratlanul érdekes látványosságban lesz része az aradi közönségnek. A középkori harcjátékok bemutatására csupa neves vívómesterekből alakult társaság, a mely legutóbb Fiumében mutatta be korhű jelmezekben az érdekes viaskodásokat, *Aradra* jön s vaspáncélos fegyverzetben egy előadást rendez az *Aulich* Lajos-utcai katonai lovagló csarnokban. A tornajátékoknak véglegesen még meg nem állapított sorrendjében szerepelnek a következő számok: 1. Tornajáték XV. századbeli páncélos ruházatban, karddal. 2. Három lovag-válszalagjáték megfelelő jelmezben. 3. Nagy vívó-akadémia. A harcjátékokban résztvesznek lovag *Galante* Guiseppa fiumei vívómester és neje *Italia Galante* loagné, a kik a budapesti, bécsi, gráci és trieszti lovagjátékoknak is szereplői voltak, továbbá *Majone* Vincenzó aradi vívómester és egy aradi amatőr: *Krémer* József. Az előadások alatt a 33-ik gyalogezred zenekara fog játszani.

— **Fagyos szentek.** Az idén nem fagyos, hanem melegszenek nevével jelölhetjük *Pongrác*, *Szervác* és *Bonifác* napját. Egy kis hűvös szelet leszámítva, *Pongrác* napja nyáriasan me-

leg volt, s ugyanigy köszöntött be *Szervác* és *ma Bonifác* is. Ez mindenesetre öröme szolgál a gazdáknak, a kiknek már eddig ugyis volt elég részük a gyümölcspusztító időjárásban. Az igaz, hátra van még *Orbán* napja, ezt tartják a legfagyosabb fagyos szentnek. Es fé'ő, hogy majd háromszorosan pótolja ki *Orbán*, a mit a mostani három szent elmulasztott.

— **A jövő évi esküdtek.** Az aradi kir. törvényszék esküdttörvényszékénél működő esküdteknek a jövő évre szóló névjegyzékét most állítják össze. A városháza tanácstermében három nap óta dolgozik *Salac* Gyula kir. tanácsos polgármester elnökle alatt *Müller* Gyula, *Mayer* Miksa és *Upre* Péter dr. tagokból álló összeíróbizottság.

— **Házasság.** Ifj. *Haan* Alajos aradi kir. kulturmérnök s földbirtokos ma vezette oltárhoz Nagyszalontán *Leidl* Izát, *Leidl* Henrik műszaki tanácsos, a „Fekete-Körösi ármentesítő és visszabályozó társulat” igazgató főmérnökének bájós leányát. A polgári esketést *Nagy* Márton főszőlőgabiró végezte szép beszéd kíséretében. Az új pár nászutra indult.

— **Az aradi állandó iparcsarnok.** Aradváros kisiparosaihoz intézve a következő felhívást vettük: Az ipartestület előjáróságától nyert megbízás folytán felszólítjuk az ipartestületnek mindazon kisiparos tagjait, a kik nyitott üzlettel nem rendelkeznek, hogy a létesítendő *állandó iparcsarnokban* való részvétellel céljából az ipartestület titkári irodájában jelentkezni sziveskedjenek, a hol ez ügyben részletes felvilágosítást fognak nyerni. Bérlehetnek az állandó iparcsarnokban igen csekély évi bér mellett igényeikhez mérten nagyobb vagy kisebb terjedelmű helyet, éppen ugy egyesek, mint társasággá alakult alkalmi vagy állandó jellegű szövetkezetek. A jelentkezések május hó 31-ig fogadtatnak el. Aradon, 1901. évi május 13-án. *Berán* Antal elnök, *Rosmanith* Albert, *Klein* Ignác alelnökök, *Kiss* Ferenc titkár, *Ciráky* Alajos, *Barthel* János, *Tóth* István, *Szilágyi* Jakab, *Barthel* Ernő, *Karcagi* Sándor, *Tapolcsányi* Gyula és *Pfinter* Márton bizottsági tagok.

— **A német császár útja.** Metzből jelenti a táviró: A császári pár ma ideérkezett és néhány napig az urvillei kastélyban marad. *Vilmos* császár *Strassburgból* jövet a szomszéd *Frescaty*-ban megnézte a katonák gyakorlatait.

— **A kassai ifjuság.** A kassai királyi jogakadémia ifjuságának is romlatlan tiszta szive van és magyaros gondolkodása, akárcsak a debrecenieknek. Őket sem tévesztette meg a néppárt szekerét toló budapesti egyetemi hallgatók egy kis töredékének klerikális irányu izgatása. Távol akarnak maradni ők is a „keresztes” vitézek mozgalmaitól s ebbeli szándékuknak kifejezést adtak akkor, midőn a debreceni liberális ifjuságot a következő távirattal üdvözölték:

A kassai kir. jogakadémia liberális polgársága örömmel és hazafias lelkesedéssel üdvözöl benneteket, a régi tradíciókhoz jelenben is hű, önzetlen magyar gondolkodás hivatott zászlóvivőit; kiknek ugy, mint nekünk, nem a vallás, hanem a haza minden előtti.

Igenis, nem a vallás, hanem a haza minden előtt. Igy beszélnek azoknak utódai, akiket *Karaffa* verpadra hurcoltatott, kinoztatott, de akik inkább meghaltak, mintsem hogy megtagadják magyarságukat. A kassai fiuk nem járnak a jezsuitákhoz előadásokat hallgatni, nem tüznek felöltőjükhöz apró kereszteteket, de igaz magyarságukat többre lehet becsülni, mint a budapesti klerikális csoport handabandázó kiabálásait.

— **Uj kuriai bíró.** Ő felsége a király *Grecsák* Károly szegedi ítélőtáblai bírót a kuriához számeletti bíróvá nevezte ki. *Grecsák* különben már évek óta kisegítő bíró a kurián és mint ilyen a fővárosban is lakik. *Grecsák* annak idején *Versecről* mint nemzeti párti köp-

viselő került fel Budapestre és ott a *Budapesti Tagblatt* szerkesztője lett. Mandátum: a lejártakor Szegedre neveztek ki táblai bírónak, de alig néhány nap múlva mint beosztott kiegészítő bíró felment ismét a fővárosba. A hetedik kerület négy évvel ezelőtt törvényhatósági bizottsági tagnak is megválasztotta; ezt a tisztet ma is betölti.

— **Nincs szerb trónörökös!** *Draga* királynéről megírták a lapok, hogy már két bölcsőt is kapott születendő gyermeke számára s tudvalevő, hogy már néhány hírneves orvos is lézeng ott napi 100 frank fizetéssel, akiknek csak a konak közelében szabad sétálniok, hogy a szükséges pillanatban kéznél legyenek. Mily másként hangzanak a tudósítások, melyeket a „Wr. S.-u. M.-Ztg“ kapott. Ezek szerint szerb körökben néhány nap óta *szenzációs hírek* keringnek, melyek folytán a *belgrádi lakosság rendkívüli izgalomban van* és melyek nagyon különös kommentárokat adnak alkalmat. Ez izgalom első sorban arra a tényre vezethető vissza, hogy a hetek óta a világba széttelegrafált örvendetes családi esemény, mindez óráig nem következett be. Belgrádban általános a hit, hogy a király és az ország egy reménnyel szegényebbek lettek, amely reményhez — egy orvosi tekintély véleménye szerint — *semmi alapos ok nem volt.*

— **Templomünnepek Világosan.** A világosi templom-ünnepek, mely évenként május 16-án Nepomuki Szt.-János napján nagy ünnepélyességgel szokott tartatni, az e napra eső ünnep miatt az idén május 19-én lesz. Az ünnepi szent beszédet Nagy József pankotai plébános tartja.

— **Halálozás.** *Kremmer* János aradi ügyvéd, városi köztörvényhatósági bizottsági tag, az éjjel rövid szenvedés után elhunyt. Haláláról a következő gyászjelentést vettük:

Özv. *Kremmer* Jánosné szül. to-zonovitszi *Thuck* Adél és fia *Alajos* a maguk és alóirottak nevében is mély fájdalommal tudatják a felejtethetlen férj, édes atya, sógor, nagybátya, rokon és jóbarát *Kremmer* János ügyvéd, Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjának, 1901. május hó 14-én, éjjeli 12 órakor életének 51-ik s boldog házasságának 19-ik évében, rövid, de kínos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei május hó 15-én, d. u. 4 órakor fognak *Furray*-utca 3-ik számú saját házából a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő gyászmeisáldozat pedig május hó 17-én, d. e. 9 órakor fog a helybeli főt. *Minorita*-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatatni. Nyugodjék csendesén! Arad, 1901. május hó 15-én. *Faber* Antal és neje szül. to-zonovitszi *Thuck* Malvin, *Brunnuber* József és neje szül. to-zonovitszi *Thuck* Eugenia sógor és sógornői. *Faber* Irma férj. *Zsarkó* Józsefné, *Brunnuber* Lenke és *Mariska*, *Gaith* Paulina, Julia, Emma unokahugai.

— **A cár és a bolgár fejedelem.** Azon alkalomból, hogy *Szofiában* II. *Sándornak*, a szabadító cárnak szobrot emeltek, *Ferdinánd* bolgár fejedelem meglehangu táviratot küldött *Miklós* cárnak. A cár a táviratra azonnal válaszolt s köszönetét fejezte ki a megemlékezésért.

— **Női hajóskapitány.** *Croix* szigeten a napokban hunyt el *Kersaho* Mária 72 éves korában. Az elhunyt nő az egyedüli hajóskapitány-nő volt a világon. Már 12 éves korában atyjával hajóra szállt s azóta mindig azon tartózkodott. Atyja halála után ő vette át a tea-szállító hajó parancsnokságát s egész haláláig meg is tartotta azt.

— **Dinamit-merénylet.** *Lugosról* jelentik, hogy a szomszédos *Nagy-Kostély* községben nagy rémületet keltett egy dinamit-merénylet, melynek áldozata *Petrovits* Józsefné, *Krassó-Szörény* vármegye főkönyvvezetőjének, *Petrovits* Vaszilienek édes anyja. A köztisztelt matróna ugyanis vacsorát akart készíteni idősebbik fia számára, a ki *Nagy-Kostély* község bi-

rája. A mint a tüzhely körül így foglalatoskodott, egyszerre óriási robaj közt az egész tüzhely darabokra zúzódott. A szerencsétlen aszszonyt a fölrobbant dinamit-töltény, mely mint később kiderült, a tüzelő fában volt elrejtve, a *szószoros értelmében szétdarabolta*. A *lugosi kir. törvényszék vizsgálóbíró*sága a legszigorubbán nyomoztat ez ügyben és már is kiderült, hogy a dinamit-töltény nem az ősz matrónának, hanem fiának, a községi bírónak volt szánva, a kinek sok az ellensége a községben.

— **Emlékszobor egy ujságírónak.** *Londonban Forbes* Archibaldnak, a múlt évben elhunyt harctéri tudósítónak, aki tudvalevőleg egyike volt a legkitünőbb ujságíróknak, szobrot fognak állítani. A szükséges költségek megszerzésére bizottságot alakítottak.

— **A temesvári Turul Bécsben.** *Fränkel* Alfréd mödlingi cipőgyáros a minap néhány lapban nagyhangu nyilatkozatot tett közép, mosakodni iparkodván. Erre az ő nyilatkozatára most a következőket írják Szegedről:

Mosakodik a Turul jómadara. *Fränkel* Alfréd nyilatkozik. Nagy hangon beszél az ő becsületes törekvéséről, tisztességes hírnevéről és holmi rosszhiszemű rágalmazásokat emleget. Nyilatkozatára most már egész bátran kimondjuk, hogy ez a mödlingi ur vakmerően füllent; a magyar közönség megtévesztésére irányuló célzata ebből a nyilatkozatból még világosabb. Mert először is azt mondja, a Turul gyár összes üzleteiben feltűnő helyen tudomására adatik a közönségnek, hogy „egyelőre“ mödlingi cipők árusítatnak. Nos, a lapok hirdetési rovata is elég feltűnő hely és a szegedi ujságokban mégis csupán a temesvári Turul-gyár fióktelepét hirdetik és egy szó sem volt arról, hogy ott majd egjelőre mödlingi cipőt árusítanak. De menjünk tovább. *Fränkel* Alfréd rosszhiszemű gyanúsításnak veszi, hogy a mödlingi gyármányain alkalmazott madárjegyet a temesvári Turul-cipőgyár védjegyének nézzük. Ebből mindenki azt következtetné, ugy-e, hogy a temesvári Turul-gyárnak védjegye van lajstromozva. Pedig ez nem igaz. Az igazság az és ezzel *Fränkel* Alfréd persze nem dicsekszik a nyiltterben, hogy *Fränkel* Alfréd mödlingi cipőgyáros a bécsi kamaránál jegyeztette be 1900. évi június hó 12-én délelőtt 9 óra 12 perckor 12.746 szám alatt a Turul védjegyet. Ez a védjegy egy kibontott szarnyu turul-madár Turul fölirással. A véujegy, melyet a cipők talpára bélyegeznek és a csomagolásra alkalmaznak, meglátható a Central-Marken-Register-ben. Ennek a dolognak az értelme pedig igen egyszerű. Temesvárt van a Turulgyár. A mödlingi gyárnak pedig megvan a Turul fölirású turulmadár védjegye. Így lehet magyar ipar cége alatt az ő Turul jegyével becsapni a magyart.

Temesvárról táviratozzák lapunknak: A Turul-cipőgyár voltaképp a Bécsben székelő *Gerhardus et Söhne* bőrgyáros cégnek éppen úgy tulajdonosa, miként a mödlingi cipőgyárnak. A cég főnöke *Gerhardus* Hermann reichsrathi képviselő és nagy tőkepenzes, a ki vállalkozásaiban más embereket tol előtérbe, a jelen esetben *Fränkel* Alfrédot, ki nemcsak a temesvári, de a mödlingi cipőgyárnak is tulajdonosa. Az összes részvények *Gerhardus* tulajdonában vannak, csak egy van idegen kézben, *Vest* Ede lovag temesvári kereskedelmi és iparkamarai elnöknel.

— **Felmentett szélhámos.** *Pfannenstiel* Jenő nevét sokat emlegették, abban az időben, mikor *Ferdinánd* bolgár fejedelem titkárja volt s mint ilyen számos csalást követett el. Mint német honpolgárt Münchenben állították törvényszék elé. Az orvosszakértők azonban beszámíthatatlannak, örültek minősítették *Pfannenstiel* s ezen az alapon fölmentette a törvényszék.

— **Ahol a lovak is bort isznak.** Franciaországban tavaly több, mint 67 millió hektoliter bor termett s így az egész ország el van árasztva borral. Ennek természetes következménye persze az, hogy a szőlősgazdák a bort igen alacsony áron sem tudják értékesíteni. A pincék telve vannak, a ve-

vők nem jelentkeznek. A borbőség idején tették az első kísérletet arra, hogy a fölösleges bort háziállatokkal abrakakarmányként értékesítsék. Es ezek a kísérletek ma már sikerültek. A lovakat a borhoz úgy szoktatták, hogy elsinte a zabhoz adtak egy kis bort. Ezt az adagot lassan-lassan növelték s ma már a legszolibabb ló is megiszik egy-két literet. A haszon abból áll, hogy a bor ivó lovaknak a drága takarmányból kevesebbet adnak, na mert hát Franciaországban a zab, a széna s a lóhere drágább, mint a bor. A kísérletek azt is bizonyítják, hogy a bor a lónak nem árt s így a ló tekintetben az ember fölött áll. Kérdés különben, hogy később másféle tapasztalatot nem szereznek-e, s hogy így a lovak is nem csinálnak-e alkohol-ellenes egyesületet. Arról, hogy mikor a kocsis is, meg a ló is leissza magát, mi történik, följegyzések még nincsenek. Az azonban bizonyos, hogy ha ezt a hirt a kis pénzű, de bort szerető korhelyek elolvassák, úgy sóhajtanak föl, hogy de fölleges dolog Franciaországban lónak lenni. Megjegyezzük még, hogy az erre vonatkozó közlemény a kereskedelmi miniszterium kiadásában megjelenő „Központi Ertesítő“ című lapban látott napvilágot s így kétségtelen, hogy lovak Franciaországban csakugyan bort isznak és hogy talán elég szamarak is ahhoz, hogy a zabnak borral történő helyettesítése ellen panaszkodjanak.

— **Eladott asszony.** Rómában *Gargano* Fortunato eladta nejét *Sangermano* Guiseppe-nek. Az asszony ára 40 lira volt. *Gargano* azonban később megbánta, hogy nejét oly olcsón adta el s elment *Sangermano*-hoz, hogy adja vissza feleségét, ez azonban vonakodott azt visszaadni az asszonyt, arra aztán összeverekedtek. Végül *Sangermano* súlyos testi sértésért beperelte *Gargano*-t. A törvényszék el is ítélte *másfél évi börtönre*. Most már nemcsak hogy felesége nincs, de szabadságát is elvesztette.

— **A körözött Csillag Anna.** Az aradi rendőrség tegnap óta egy aradi „*En Csillag Annát*“ köröz. *Barica* József a dohánybevéltő hivatal őre tett jelentést a rendőrséghez, hogy felesége eltűnt; elszőkött tőle, ennél fogva köröztetni kéri. A rendőrség ki is bocsátotta a „lábrakelt“ asszony ellen a köröző levelet, mely *Baricáné* fő ismertető jelül azt tünteti elő, hogy *bokáig érő haja van*. Ha alapos oka van a körözött *Csillag Annának* a szökésre, úgy valószínűleg derékig érő haja sem lesz már, mikorra megtalálnák. Mert annyi esze csak lesz, hogy a fő ismertető jelét, hogy ez a tulajdonsága megszűnjék. egyszerűen — levágja.

— **Megrendelt bankjegyek.** Zürichben egy tiroli ember osztrák 10 forintos bankjegyeket akart egy litografusnál csináltatni. A litografus a megrendelést színel elfogadta, de értesítette az esetről a rendőrséget, mely a megrendelőt elfogadta. A rendőrségnél azt vallotta, hogy egy gazdag tiroli marhakereskedő adta neki a megbízást a tízesek megrendelésére.

— **Magyar név.** *Steiner* Áron magyar-pécskai illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévének „*Szántóra*“ kért átváltoztatását a belügy-miniszter megengedte.

— **Tűz a folyó hátán.** Asztrakhánból táviratozzák: A Volga folyón egy naftaszállító hajón tűz támadt. A nagy szél égő fadarabokat vitt a többi naftaszállító hajóra. A víz színét égő olaj borította. A folyón magukra hagyott csolnakok usztak. A tűz mintegy 200,000 rubel értékű fát hamvasztott el. Azt hiszik, hogy a tűz gyújtogatás műve.

— **Teljes napfogyatkozás.** E hó 18-án teljes napfogyatkozás lesz. Kár, hogy az érdekes természeti tünemény *Európában nem lesz látható*, de több tudományos expedíció indult el annak megfigyelésére Dél-Afrikába. A napfogyatkozás hat és fél percig fog tartani.

— **A regény vége.** Egy szép, szőke uri leány került be a rendőrséghez. Zokogva mondta:

— Haligattam a papára, oh én szegény!

— És mi történt? — kérdezte a kapitány a

5—1901. szám.

A nő szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyszermentes és szilikonos készítmény a...

Margit-Crème.

Rövid idő alatt szüntet szeptor, májfoltot, pattanást, bőrártást (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is idebajos arczszint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyamnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek ozimere védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget osakie az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemial intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajzár.

Üres légelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerkereskedésben.

Aranyéremmel jutalmazva a párisi 1900. évi világkiállításon.

Kapható: minden — hirdetésményeink utján felismerhető — üzletben. 373

10, 16 és 30 filléres dobozokban.

24788—1901. XVII. sz.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy a Soborsin-valemárei kincstári hid vámszedési jogának 1901. évi július hó 1-től 1903. évi december hó 31-ig terjedő időre leendő bérbeadása végett nála 1901. évi május hó 29-én délelőtt 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok utján harmadik nyilvános árverés fog tartatni.

Egy évi bér 5600 korona.

Az egykoronás bélyeggel ellátandó és az árverési feltételek ismeretét elismerő írásbeli zárt ajánlathoz a vagyoni állapotot, bérleti képességet igazoló hatósági bizonyítvány és 560 korona készpénznek, vagy 670 korona értékű óvadékképes értékpapirnak az aradi kir. adóhivatalnál biztosítékul való letételét igazoló letéti nyugta csatolandó, s sajátkezűleg aláírva és lepecsételve az árverés napjának d. e. 10 órájáig az aradi kir. pénzügyigazgatóság

főnökénél közvetlenül, vagy posta útján beadandó.

Elkésett, távirati, szóbeli és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Egyébb árverési és haszonbéri feltételek az aradi kir. pénzügyigazgatóságnál (pénzügyi palota II-ik emelet XIII. számú szoba) tudhatók meg.

Arad, 1901. évi május hó 13.

699 M. kir. pénzügyigazgatóság.

IX. kerületi m. kir. kulturmérnöki hivatal. 651—1901. szám.

Versenyárgyallási hirdetmény.

Földmivvelésügyi m. kir. Minister Urnak idei 17773. V. 4 számú rendeletére, a Békés vármegyében Csabán létesített öntöző telepen beállítandó 4000 klg. mérőképeségű. 4.16/2.48 m. hidfelületű, Fairbanks rendszerű hidmérleg szállításának és beépítésének vállalati uton való biztosítása céljából folyó évi majus hó 28-ik napján d. e. 10 órakor a vezetésem alatt álló hivatal helyiségében (Aradon Nagykörut 11. a.) szám alatt) zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

Ajánlkozni óhajtók felhívataknak, hogy szabályszerűen kiállítandó, az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott és a szállítandó mérleg és tartozéka tervezetét, valamint a szerkezetnek részletes ismertetését tartalmazó zárt ajánlataikat a kitűzött napon d. e. 9¹/₂ óráig hivatalomhoz nyujtsák be.

A hidmérleg szállítását és beépítését szabályozó általános és részletes feltételek a hivatalos órák alatt nállam megtekinthetők.

Arad, 1901. évi május hó 13.

A hivatal főnöke:

Veszprémy,
kir. főmérnök.

598

Árverési hirdetmény.

Az Aradvármegye ternovai járásába tartozó Járkos község határában fekvő, és a járkosi volt urbéreszek tulajdonát képező erdőből, a helyszínén kijelölt 41.52 kat. holdon található és szakértő becslés szerint 1471 drb. tölgy és 667 drb. cser- és bükk a törzsből, 615 tömör köbméterben megállapított tölgy haszonfa, továbbá 3986 ürméterben megállapított tölgy-, cser- és bükk hasáb és dorongfa és 807 kétfogatu szekérben megállapított vegyes rőzsefa, — melynek egyszerre leendő kihasználása, a nagyméltóságú földmivvelésügyi m. kir. miniszter urnak mult évi 51949/I. 14—1900. számú magas rendeletével engedélyezett 1901. évi június hó 4-én d. e. 11 órakor Járkos községben, a bíró házában írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár: 1020 korona 40 fillér azaz Tizezer egyszáz husz korona és 40 fillér. Árverezni szándékozók kötelesek, az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénz gyanánt, az árverező biztos kezéhez letenni.

Írásbeli zárt ajánlatokhoz; melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, az alólirt urbéresi közbirtokosság elnökénél, — szintén a fenti összegű bánatpénz, vagy óvadékképes értékpapir melléklendő. Az ajánlatban az ígért ár betűkkel és világosan kiirandó, és az is kifejezendő, hogy az ajánlattevő az árverési- és szerződési feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőnek tekinti.

Utóajánlatok, vagy olyanok, a melyek a kikötött feltételeknek meg nem felelnek, nem fognak figyelembe vétetni.

Az árverési és szerződési feltételek a járkosi volt urb. közbirtokosság elnökénél (lakik Silingyian Aradmegye) továbbá a Járkos község házában és bírójánál valamint az aradi kir. járási erdőgondnokságnál (Aradon, Sina-utca 4. sz.) megtekinthetők.

Az érdeklődőknek pedig a fa eladási, és szerződési feltételek úgy a járási erdőgondnokság, mint az urbéri elnök által megküldetnek.

Kelt Járkoson, (Aradmegye u. p. Silingyia) 1901. évi május hó 9-én.

Mladin György,

a járkosi volt urbéreszek elnöke.

698

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Városi és megyei telefon 248.

Szakszerű baromfi-hizlalda Aradon, Demeter-utca 109/a sz.

Van szerencsém Arad város és vidéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy szakszerűen berendezett, tejkeverékkel hizlalt

baromfi hizlaldát baromfi tenyészdével összekötve létesítettem.

A baromfiakat élve, vagy ölve, tisztítva, súly szerint a napnak bármely órájában a fogyasztó közönség kényelmére díjtalanul házhoz szállítom.

Tekintettel azon körülményre, hogy nagyrészen saját tenyészdémben termelt baromfiakat hozom forgalomba, úgy az állatok egészségeért szavatosságot vállalom. Ezt annál inkább tehetem, mert telepem az erre hivatott törvényes orvosi ellenőrzés alatt áll.

Czéлом, hogy mérsékelt árain és pontos kiszolgálás által a fogyasztó közönséget minden tekintetben kielégítek.

Amidőn még kérem a nagyérdemű vevő közönség szives jóindulatu pártfogását, vagyok

kiváló tisztelettel

Müller József.

Lakás: Kápolna-utca 29. szám.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

MEGYEI ÉS VÁROSI TELEFON 248. SZÁM.

Naponta friss fejtojás.

598

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Páris, 1888. állami ösztöndíjjal kitüntetve.

KOHN JÓZSEF

épület- és műbádogos, csatornázás és vízvezeték házi berendező Aradon.

Üzlet: Andrassy-tér 13. sz. (Minorita-épület.)

Telefon sz. 333.

Műhely: Batthyányi-utca 32. sz. (Saját ház.)

Telefon sz. 321.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű háztartási jégszekrényekben vendéglősök, hentesek és mészárosok részére; legujabb és legjobb szerkezetűek, melyek kevés jégszükséglettel kitűnően hűtenek. Fürdőkádak, zuhanykészülékek, angol clostettk, fürdőszoba berendezések. Mindennemű konyhaberendezési cikkek nagy raktára. Asztali és függőlámpák, kocsilámpák, diszes madárkalitkák és fényezett edények, fagyalt-gép, mandula-örlő, kávéfőzők stb. — Elvállal mindennemű ornament- és épület-bádogos munkákat, fedéseket, diszes mansard- és tetőablakokat, csatornákat rajz szerint, pontos kivitelben, jutányos áron. 261

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

198/1901. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a pécskai utnak 300 m. hosszban való átkövezése iránt folyó évi május hó 28-án d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1. 360 köbméter tört köre 2520 kor. 2. Kövezési munkára a régi kövek felhasználásával 2700 kor.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezartan a szóbeli arlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bannompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi május hó 13-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay, s. k. aljegyző.

Mindennap friss csapolás.

Nyári kerthelyiség megnyitás!
a Kossuth-utczában, a honvéd gyalogsági lak-
tanyával szemben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

f. é. május hó 16-án délután

fentjelzett helyen lévő gyönyörű szép fás és árnyas kert-
helyiségben lévő vendéglő kezelését, teljes felszerelésével
átvettem és ezen helyiséget egy kedvelt **nemzeti vo-
nós zenekar közreműködése mellett**

megnyitom.

Helyiségemben a legfrissebb és legfinomabb italok
és legjobb étkekkel folyton szolgálok.

Ezen gyönyörű üdülő helyen a nagyérdemű közön-
ségnek egy egészen ujonnan épült és berendezett **teke-
pálya** szolgál szórakozásul. 683

Főtörekvésem arra fog irányulni, hogy a legelső üz-
letekben több éven szerzett tapasztalataim és gyakorlataim
alapján a nagyérdemű közönség jóindulatát nem csak ki-
nyerjem, hanem azt mindenkorra fokozzam.

A nagyérdemű közönség számos látogatásáért esd
tisztelettel

Havas Pál.

Szórakozó és kiránduló hely.

Női ruha készitési és confectio
műterem megnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű hölgyközönséget, miszerint
Aradon, Eötvös-utca 12. számú ház-
ban, az első emeleten egy a mai
kor igényeinek megfelelő

női ruha készitési és
confectio műtermet

létesítettem a melyet 15 évi e
szakban vágó tapasztalatom után
egyedül fogok vezetni.

Midőn ezen körülményt a n. é.
hölgyközönség becses tudomására
hozom, kérem, miszerint engemet
becses pártfogásukba részesíteni
sziveskedjenek.

Tisztelettel

Erdélyi Andorné

női ruhakészitési és Confectio
műterme 668

Eötvös-utca 12. sz. I. emelet.

Ugyanott több kikép-
zett varró- és tanuló-
leány azonnal felvétetik.

Valódi

perzsa szőnyegekben

ujabb küldemény érkezett.

3¹/₂, 4 és 5 méter hosszú nagyságokban is.

Ezen szőnyegek üzletünkben bármikor megtekin-
hetők.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

A közelgő

költözködési idényre

ajánljuk dus választéku

futó- és szalon-szőnyegeinket.

Legnagyobb választék

csipke- és szövet-függönyökben.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

Legujabb

ruha-kelmék, selymek, zeffir, delain, battist, crettonok.
Ujdonság angol vászon- és piquékben.

Napernyők

szines és fekete, nagy választékban.

Menyasszonyi kelengyék,
vászon és asztalneműek.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.